

aaret fra 1ste April 1877 til 31te Marts 1878.

(Den afbrudte 1ste Behandling findes i Tidenden Sp. 28 ff. Udvalgets Betænkning findes i Tillæg B. Sp. 13 ff.)

Ordføreren (Holstein): I det Svar, Ministeriet har sendt Udvalget paa den sidste Skrivelse, der ledsager Betænkningen, har Ministeriet beklaget sig over, at der ikke fulgte Motiver med Betænkningen, som kunde oplyse, hvad Grunden var til, og hvorfor Udvalgets Flertal foreslog at forkaste den provisoriske midlertidige Bevillingslov. Jeg skal i saa Henseende gjøre opmærksom paa, at det neppe er med Grund, at Ministeriet i saa Henseende har beklaget sig og forlangt disse Motiver. Betænkningens Fremsendelse til Ministeriet er jo navnlig et Skridt, der sker, fordi man ventte, anser eller anser en Forhandling med Ministeriet om forskjellige Spørgsmaal for nyttig, men Flertallet har været overbevist om, at en Forhandling med Ministeriet om, hvorvidt den provisoriske Lov skulde forkastes eller ikke, vil være overflødig, og det har da ogsaa bevæget Flertallet til ikke i selve Betænkningen at give en lang Motivering af Forkastelsen, da man kunde sige sig selv, at en Forhandling med Ministeriet herom ikke vilde føre til noget som helst Resultat. Derimod har det selvfølgelig været os klart, at det var vor Pligt nøjagtigt at motivere Forkastelsen her i Thinget, og det skal jeg tillade mig her at gjøre. — Ministeriets Fremgangsmaade i Foraaret er vistnok hele Landet over i frisk Minde, den behøver jeg ikke at recapitulere. Enhver erindrer, hvorledes Ministeriet i Foraaret, da der ikke var blevet tilveiebragt nogen Enighed mellem Folkethinget og Landsthinget, i Stedet for at søge den midlertidige Bevillingslov forlænget, og uden at gjøre det muligt for Noget at fremkomme med Forslag derom, pludselig og imod Alles Forventning og, saavidt jeg kan skjønne, uden nogen som helst Grund hjemsendte Rigsdagen og skabe en Tilstand, hvor der ikke var nogen Hjemmel for Udgifternes Afholdelse og Skatternes Opkræven. Denne Tilstand benyttede Ministeriet til at udstede den foreløbige Lov af 12te April. — Det er ligeledes en Ting, som jeg tror, at man gjennemgaaende i hele Landet, ligegyldigt hvad Parti man hører til, er enig om, at Ministeriets Fremgangsmaade og den saaledes udstede foreløbige Lov ikke kan forenes med Grundloven, er i Strid med Grundlovens § 25 og navnlig med dens § 49. Jeg skal ikke komme ind paa hele Spørgsmaalet om, hvorvidt Finantsloven kan udstedes som provisorisk eller ikke, og ligeledes anser jeg det ikke for nødvendigt at komme ind paa den Distinktion, der er gjort mellem midlertidige Love og aarlige Fi-

nantslove, hvorvidt de midlertidige skulde kunne udstedes provisorisk, de aarlige derimod ikke, thi Alt det er for Diebliffet og i denne Sag uden praktisk Betydning. Det er aldeles utvivlsomt, hvilken Mening man saa har om andre Spørgsmaal, at midlertidige Love, der indeholde Hjemmel for Skatternes Opkræving, ere umulige at forene med Grundlovens § 49. Det tror jeg foreløbig, at jeg kan betragte som almindelig antaget, og jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa, naar der ikke gives mig særlig Opfordring dertil. Dermed er det altsaa givet, at den midlertidige Lov af 12te April 1877 er i Strid med Grundloven, er juridisk ugyldig. Men det er ikke blot det, thi hvis det kun var det, vilde jeg sige, at det ikke nær havde den Betydning, som det har nu. At en Lov kan indeholde Bestemmelser, der gjøre, at Loven kommer i Strid med Grundloven, og, naar det er en foreløbig Lov, som følge deraf bliver ugyldig, kan tænkes, uden at Loven har en saa graverende og for Folket i det Hele taget en saa saarende og kranke karakter, som denne foreløbige Lov faktisk har. Det ligger i, at det ikke blot er en Lov, der indeholder enkelte Bestemmelser mod Grundloven, men i, at selve Loven fuldstændig er i Strid med hele Grundlovens Mening, med det konstitutionelle System overhovedet, og i Særdeleshed den Paragraph, som Ministeriet har paabaeraat sig i Motiverne til Loven; thi den ministerielle Skrivelse, den ministerielle Forestilling til Hs. Maj. Kongen paabaeraer sig som bekendt Grundlovens § 25, men jeg tror dog, at Enhver vil indrømme, at Grundlovens § 25 umuligt ved „paatrængende Omstændigheder“ skulde kunne have tænkt paa saadanne Omstændigheder, som af Ministeriet selv med velberaad Du ere skabte. Hvis det var Meningen med § 25, vilde det ikke være Andet end en ligefrem Bei, ad hvilken ethvert Ministerium til enhver Tid kunde omgaa Grundloven, og jeg veed da i Grunden slet ikke, hvad vi skulde have Grundloven til, naar den skulde have en saadan Mening; thi saa kunde vi lige saa godt skaffe den af Veien, som have den med den Betydning. Grundlovens § 25 har den Mening, at Ministeriet i Tilfælde, hvor det med Rette kan forudsættes, at Thinget, hvis det var sammen, eller naar det kommer sammen, vilde give sit Samtykke, skal kunne foretage Skridt af en saadan Nødvendighed, som man kan sige er anerkjendt af Alle; og som ikke kunne undlades uden alvorlig Glæde for de offentlige Forhold. En foreløbig Lov hviler altsaa paa Præsumptionen om, paa Forventningen af Thingets efterfølgende Samtykke. Hvor denne Præsumption brister, er den foreløbige Lov dermed forbi, og dette er Noget, som jo selve Regjeringen og vistnok Alle anerkjende, at naar foreløbige Love ikke faae denne Sanction, ere de forbi. Deri ligger Bevist for, at foreløbige Love kun ere udgaaede af Lovgiv-